

Cum va arăta anul școlar? Dar cel universitar?

Prof. univ. dr. doc. Alexandru-Vladimir Ciurea, Membru A.O.Ș.R.

La ambele întrebări din titlu - cum vor arăta anul școlar și anul universitar? - răspunsul, până în acest moment, este unul de neacceptat: nu știm! Pandemia de coronavirus a răscolit deja finalul de an școlar 2019-2020, și este limpede că trebuie să „negociem” un mod de viață cu acest virus. Prin urmare, una dintre prioritățile de pe agenda autorităților ar trebui să fie organizarea noului an școlar și universitar. Orice scurt-circuit al procesului de educație va produce efecte grave în viitor. Desigur, trebuie pornit de la două premise: virusul există, iar școala nu se poate întrerupe! De aici încolo, trebuie analizat fiecare capitol, fiecare aspect care determină continuarea procesului de învățare, dar și respectarea standardelor de calitate ale acestuia.

Pandemia nu a produs doar o modificare a modului de întâlnire a elevilor sau studenților cu profesori și cu materia de studiu. Componenta online a devenit mult mai mare decât până acum, iar dintr-un punct de vedere, acest fenomen are avantajele sale. Acomodarea cu tehnologia, dotarea cu calculatoare, laptopuri sau tablete este un progres pe care, iată, l-am realizat într-un timp relativ scurt. Acomodarea poate dura mai mult, dar este benefică atât pentru elevi, cât și pentru profesori. Există însă câteva probleme care nu se pot rezolva online. Unele țin de dimensiunea educațională, altele au o componentă socială puternică. Ambele perspective sunt încă în stare incipientă de draft de proiect, deși autoritățile ar fi trebuit la această oră să aibă rezolvarea legiferată.

Școlarii cei mici nu pot învăța să deseneze bastonașe online !

Ei au nevoie de învățătoare sau de învățător. Nu mă refer doar la dispoziția emoțională a primilor ani de școală, dar și la faptul că sunt chestiuni care nu pot fi rezolvate online. Prin urmare, cei mici trebuie să meargă la școală. Dar regulile sanitare trebuie respectate, prin urmare, nu mai pot exista clase cu 30 de elevi. Cum se rezolvă o astfel de problemă? Dacă vin la școală la ore diferite, avem alte două probleme mari. Prima: nu sunt destui învățători. Nimeni nu îi poate obliga pe dascăli să lucreze în două ture consecutive. Și dacă elevii mai mari vor învăța online, cei mici vor putea fi împărțiți în mai multe clase. Dar avem din nou problema numărului de învățători. A doua ține de programul părinților. Aceștia merg la serviciu dimineața și își duc copiii la școală. Dacă însă copiii vor merge la școală de la prânz, cine stă cu ei acasă până atunci și cine îi duce la școală? Ministerul Educației lucrează, se pare, la o propunere de lege prin care unul din părinți poate sta acasă, dar va fi retribuit mai puțin, cu 75% din salariu. În condițiile economice tot mai grele, este greu de crezut că vor fi părinți care să renunțe la un salariu întreg.

Ce facem cu copiii? Cum va proceda guvernul, care s-a încurcat în achiziția de măști... ?

În aceeași ordine de idei, știm cu toții că școala este obligatorie, dar ce se va întâmpla cu acei părinți care vor refuza, din cauza pericolului de infectare sau de transmitere a infecției în familie, către părinți sau bunici, să își ducă copiii la școală? Mi-e greu să cred că îi poate obliga vreo lege pe acești părinți să acționeze împotriva a ceea ce ei consideră vital pentru familiile lor.

Pe de altă parte, dacă este să vorbim despre școala online, avem o altă mare problemă. Statisticile oficiale arată că o treime dintre elevi nu au laptopuri, tablete, telefoane inteligente (în ultimă instanță, se poate apela și la acest instrument, deși nu îl recomand deloc ca medic - de la radiațiile specifice, până la dimensiunea literelor, sunt foarte multe probleme) sau acces la internet. Ce facem cu acești copii? Cum va proceda guvernul, care s-a încurcat în achiziția de măști pentru persoanele defavorizate (licitația a fost contestată, după cum spune premierul Ludovic Orban), care trebuie să găsească formule valide de achiziție grabnică a acestor instrumente de comunicare de la distanță?

Probleme similare se regăsesc și în învățământul liceal și în cel universitar. Da, este mai ușor de lucrat online cu elevi de liceu sau cu studenți decât cu elevii din clasele mici. Dar sunt o serie de facultăți - inclusiv medicina! - care nu pot să mute în mediul online întregul proces de învățământ. Partea practică de studiu este obligatorie. Iar acest lucru înseamnă acces direct la cursuri și seminarii și mai ales la lucrările practice. La fel de adevărat este faptul că elevii mari și studenții pot purta mască și se pot conforma regulilor mai ușor decât cei mici, care sunt mult mai greu de controlat. Dar problemele rămân.

Aveam nevoie de transparență ca de aer.

Am expus o parte din problemele pe care pandemia de coronavirus le-a ridicat în zona educației. Mai sunt și altele, care țin de administrarea concretă a școlii, de dezinfectare, de construirea de paravane din plexiglas etc. (Nu „PEPSI-glas” cum s-a pronunțat recent doamna Ministru al Educației - n.r.). Probleme multe și pentru care factorii diriguitori ar fi trebuit deja să pregătească soluții. A trecut mult timp și deja suntem în întârziere. Pentru a nu înregistra niciun fel de deficit în ceea ce numim procesul educațional, situația noului an școlar trebuia dezbătută la un nivel larg. Școli, profesori, asociații de părinți, medici pediatrii, primari, responsabili din inspectoratele județene și din minister ar fi trebuit să poarte un dialog permanent și deschis tuturor. Aveam nevoie de transparență ca de aer. Aveam nevoie să știm cum au rezolvat alte țări acest tip de problemă.

Ca profesor universitar și conducător de doctorate, pot să spun că maniera de lucru a autorităților centrale este deficitară. Nu poți să stabilești în cerc închis direcții și măsuri din acest domeniu sensibil. Nu poți doar să anunți, din când în când, că „evaluezi și analizezi” undeva într-un turn de fildeș, de parcă ai fi deținătorul adevărului absolut. Din păcate, așa cum suferă economia și agricultura, așa va suferi și acest domeniu vital pentru viitorul nostru: educația. Dar ca să înțelegi complexitatea acestei probleme, trebuie ca tu însuși să ai carte.

Orice greșeală, orice ezitare poate costa mai mult decât un an școlar. Un cost cât o generație!

Din păcate, clasa politică a ultimilor 30 de ani a fost prea puțin consacrată studiului și educației. Oameni cu C.V.-uri minore sunt în funcții de decizie și nu știu ce au de făcut. Dacă ratăm anul școlar, vom pune în pericol pe acești tineri și pe acești copii. Îi vom condamna să rămână cel mult mediocri și îi vom pune în situația de a-i admira exact pe cei care acum sunt vedete analfabete la televizor pentru fărâdelegile săvârșite. Nu acest lucru ne dorim pentru ei, nu acest lucru dorim pentru România. Doar prin educație vom putea ieși din marele exercițiu de admirație față de clanurile de interlopi, față de mașinile de lux obținute prin cine știe ce așa-numite „combinații”. Numai prin educație avem viitor! De aceea, fac un apel către conducătorii și administratorii școlii românești, de toate felurile și de toate nivelurile, să se implice cu toată energia pentru a nu permite degradarea învățământului românesc. Orice greșeală, orice ordin greșit, sau orice ezitare poate costa mai mult decât un an școlar. Un cost cât o generație!